

E-RĒĶINU APRITE IZMANTOJOT E-ADRESES INFORMĀCIJAS SISTĒMU - VADLĪNIJAS

Valsts reģionālās attīstības aģentūra (VRAA) Informācijas sistēmu attīstības departaments

Materiāls izstrādāts ar mērķi sniegt praktisku atbalstu valsts pārvaldes iestādēm un uzņēmējiem e-rēķinu izmantošanā e-adeses informācijas sistēmā.

Materiāls veidots atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un labākās prakses piemēriem uz tā sagatavošanas brīdi. Piemērojot šos principus, jāņem vērā materiālā minēto normatīvo aktu aktuālās redakcijas.

2022. gads, marts

2.versija

SA SATURA RĀDĪTĀJS

E-rēķinu aprīte izmantojot e-adreces informācijas sistēmu - vadlīnijas	1
Izmantotie saīsinājumi un termini	3
1 Ievads	5
1.1 E-rēķinu darbības princips	5
1.2 E-rēķinu aprītes virzieni	6
1.3 Integrācijas ar e-adreces IS ieviešanas izmaksas	7
1.4 Pieejamie resursi.....	7
1.5 E-rēķinu integrācijas nianšes	7
2 E-rēķinu pieslēgšanas un izmantošanas veidi	8
2.1 Galvenā adresāta pieslēgums	8
2.2 Apakšadresāta pieslēgums	9
2.3 PEPPOL piekļuves punktu un e-rēķinu operatoru pieslēgšana.....	11
2.4 E-rēķinu aprīte e-adreces IS	11
3 E-rēķinu integrācijas akceptēšana.....	11
3.1 Testa pieslēguma izveide un testēšana	11
3.2 Akcepttestēšanas scenāriji.....	12
3.3 Nodošana ekspluatācijā	12
4 E-rēķinu sūtīšanas Piemēri	12
5 Tehniskie ierobežojumi	20
6 Atbalsts iestādēm.....	20

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI UN TERMINI

Saīsinājums, termins	Skaidrojums
E-adrese	Oficiālā elektroniskā adrese
E-adreses konts	Oficiālo elektronisko adrešu informācijas sistēmā uzturēta datu krātuve, kurā oficiālās elektroniskās adreses konta lietotājs var piekļūt viņam uz oficiālo elektronisko adresi nosūtītajai elektroniskajai saziņai un nosūtītajiem elektroniskajiem dokumentiem vai var sazināties un nosūtīt elektroniskos dokumentus;
E-adreses konta lietotājs	<ul style="list-style-type: none"> • valsts iestāde; • tiesību subjekts, kas reģistrēts Uzņēmumu reģistra reģistros (turpmāk — reģistri); • reģistros neregistrēta persona; • fiziskā persona, kurai ir aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts
E-adreses likums	Oficiālās elektroniskās adreses likums
MK	Ministru kabinets
E-adreses MK noteikumi	Ministru kabineta 2017. gada 12. septembra noteikumi Nr. 546 “Oficiālo elektronisko adrešu informācijas sistēmas noteikumi”
Portāls www.latvija.lv	Valsts pārvaldes pakalpojumu portāls www.latvija.lv
Fiziska persona	<ul style="list-style-type: none"> • ledzīvotāju reģistrā reģistrēta fiziskā persona no 14 gadu vecuma; • persona, kura nav reģistrēta UR reģistros, bet ir reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu maksātāju reģistrā; • rezerves karavīrs
Reģistros reģistrēti tiesību subjekti	Komersanti, biedrības, politiskās partijas, reliģiskās organizācijas u.c. tiesību subjekti, kas reģistrēti kādā no Uzņēmuma reģistra reģistriem
Valsts iestāde	<ul style="list-style-type: none"> • tiešās pārvaldes iestāde; • valsts institūcija, kas nav padota Ministru kabinetam; • atvasināta publiska persona • atvasināta publiskas personas iestāde; • tiesu iestāde; • prokuratūra; • zvērināts tiesu izpildītājs; • maksātnespējas procesa administrators;

Saīsinājums, termins	Skaidrojums
	<ul style="list-style-type: none"> privātpersona, kurai deleģēts valsts pārvaldes uzdevums
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra, portāla un e-adrešu informācijas sistēmas pārzinis
Ziņojums	Jebkura oficiālā elektroniskā saziņa un elektroniskais dokuments
e-rēķins	Rēķins, kas izsniegts, nosūtīts un saņemts strukturētā elektroniskā formā, kura ļauj to automātiski un elektroniski apstrādāt (elektroniskais rēķins atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 154)
ES	Eiropas Savienība
PEPPOL	Pan-European Public Procurement Online (Eiropas starpvalstu tīkls iepirkumu dokumentu apmaiņai)
PEPPOL piekļuves punkts	Komersants - e-rēķinu operators, kas nodrošina PEPPOL piekļuves punkta pakalpojumus e-rēķinu sūtīšanai/saņemšanai uz/no citām ES dalībvalstīm
E-adreses IS	Oficiālo elektronisko adrešu informācijas sistēma
DVS	Dokumentu vadības sistēma
Pieslēgums	E-adreses sistēmā reģistrēts pieslēgums, ar kuru tiek nodrošināta e-adreses ziņojumu apmaiņa
Tildes API	SIA Tilde izstrādātā un publiski pieejama API bibliotēka, kas nodrošina e-rēķinu izveidošanu, validāciju un nosūtīšanu uz e-adresi.
Pakalpojumu sniedzējs	Komersants, kas sniedza pakalpojumu, par kuru tiek piestādīts rēķins

1 IEVADS

E-rēķinu izveides mērķis ir nodrošināt standartizēti strukturētu elektronisku rēķinu apriti Latvijā un starp Eiropas savienības dalībvalstīm, kurus ir iespējams automatizēti apstrādāt un paātrināt gan šādu rēķinu apstrādi, gan apmaksu, gan arī samazināt cilvēcisko kļūdu iespējamību, veicot rēķinu manuālu apstrādi.

E-rēķinu aprite tiek nodrošināta atbilstoši MK noteikumiem Nr.154 "Piemērojamais elektroniskā rēķina standarts un tā pamatelementu izmantošanas specifikācija un aprites kārtība", kas stājas spēkā no 2019.gada 18.aprīļa (<https://likumi.lv/ta/id/306273>). Noteikumi nosaka, ka viens no trīs iespējamajiem elektronisko rēķinu piegādes kanāliem ir e-adrese (pieejama Latvijā reģistrētiem vai pastāvīgi dzīvojošiem piegādātājiem elektronisko rēķinu piegādei valsts pārvaldes iestādēm, pašvaldībām un to iestādēm).

E-rēķinu normatīvais regulējums

- Ministru kabineta 2019. gada 9. aprīļa noteikumi Nr. 154 "Piemērojamais elektroniskā rēķina standarts un tā pamatelementu izmantošanas specifikācija un aprites kārtība".
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/55/ES (2014. gada 16. aprīlis) par elektroniskajiem rēķiniem publiskā iepirkuma procedūrās
- Saistošie standarti

1.1 E-rēķinu darbības princips

Valsts iestādēm ir jāpieņem e-rēķini no pakalpojumu sniedzējiem. Pakalpojumu sniedzējs var sagatavot e-rēķinu savā grāmatvedības sistēmā (ja tajā ir šāda funkcionalitāte), vai, izmantojot e-rēķinu izveidošanas formu portālā latvija.lv (nepieciešama autentifikācija ar kvalificētiem elektroniskās identifikācijas līdzekļiem un ir jābūt izveidotam e-adreses kontam, kuram piekļūst no portālā latvija.lv).

Pakalpojumu sniedzēji e-rēķinus drīkst iesniegt: izmantojot e-adresi, e-pastu, vai citu līgumā norādīto veidu.

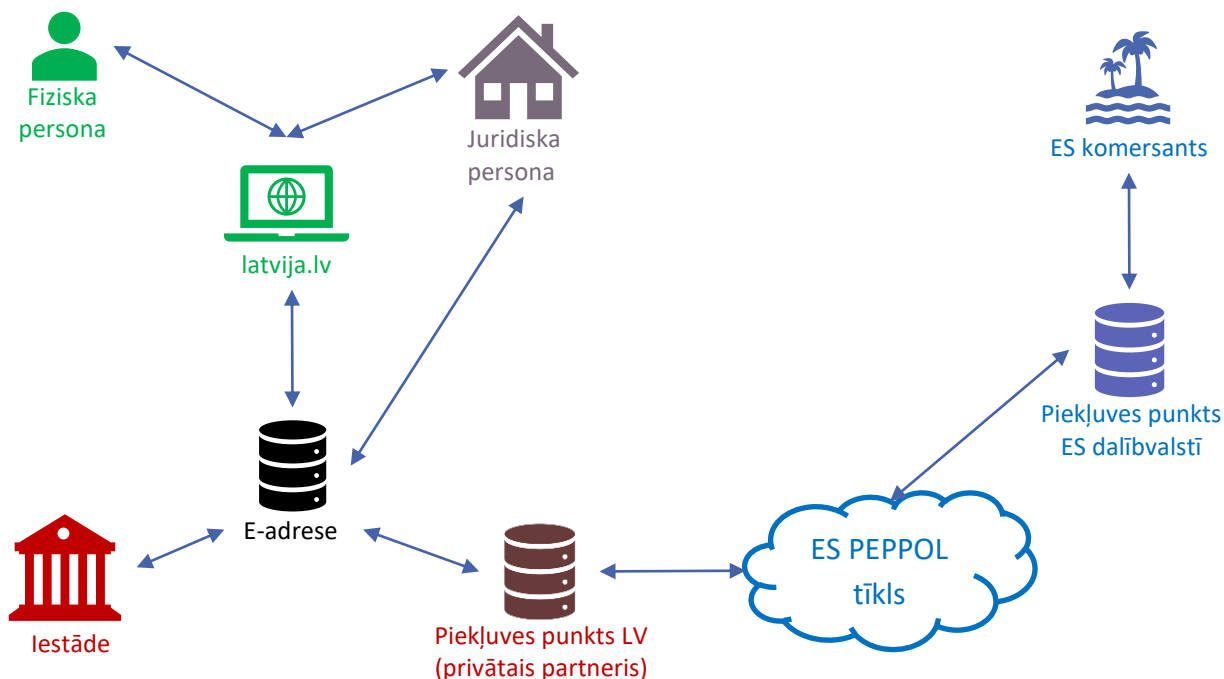
- e-rēķinu aprite (nosūtīšana) ar Latvijas nerezidentiem.

Ja valsts iestādei ir jānosūta e-rēķins Latvijas nerezidentam, tad e-adreses adresātu sinhronizācijas rezultātā tiks iegūts arī PEPPOL piekļuves punkta pakalpojuma sniedzējs kā juridiska persona (piemēram, Unifiedpost, Omniva, Telema u.c.), kuram būs jānosūta e-rēķins, kuru tālāk pakalpojuma sniedzējs nosūtīs adresātam. Šobrīd reģistrēts e-adrešu informācijas sistēmā kā PEPPOL piekļuves punkta sniedzējs ir ES E-RĒĶINU APRITE (UNIFIEDPOST) (reģistrācijas numurs: 90000000000). Jāņem vērā, ka valsts iestāde ir pati atbildīga par korekta adresāta norādi gan pašā e-rēķinā, gan e-adreses ziņojumā.

- e-rēķinu aprīte nosūtīšana Latvijas rezidentiem

Ja valsts iestādei vai juridiskai personai ir jānosūta e-rēķins Latvijas rezidentam vai valsts iestādei, tad adresāts tiks iegūts e-adreses adresātu sinhronizācijas rezultātā. Valsts iestāde/juridiskā persona ir pati atbildīga par korekta adresāta norādīšanu e-adreses ziņojumā

1.2 E-rēķinu aprītes virzieni

Ar e-adresi savā starpā nevarēs sarakstīties privātpersonas, proti, fiziska persona nevarēs sūtīt ziņojumu, piemēram, komersantam vai biedrībai un otrādi. Fiziskā persona e-rēķinu varēs izveidot un nosūtīt valsts iestādei, izmantojot e-rēķinu formu portālā latvija.lv un saņemt e-rēķinus no valsts iestādes varēs savā e-adreses kontā portālā latvija.lv.

Juridiska persona e-rēķinu varēs nosūtīt no savas sistēmas uz valsts iestādes e-adresi, vai arī, izmantojot e-adresē pieejamo e-rēķinu formu portālā latvija.lv. Saņemt e-rēķinus varēs, attiecīgi, vai nu savā sistēmā, vai e-adreses kontā portālā latvija.lv.

Valsts iestāde e-rēķinu varēs nosūtīt no savas sistēmas uz fiziskas vai juridiskas personas e-adresi, vai arī, izmantojot e-rēķinu operatoru, kas nodrošina PEPPOL piekļuves punkta pakalpojumus, iestāde varēs nosūtīt e-rēķinu ārzemniekam. Par šo iestādei būs nepieciešams pašai noslēgt attiecīgu līgumu ar e-rēķinu operatoru.

Ārzemju komersants sūtīs e-rēķinu Latvijas valsts iestādei, izmantojot PEPPOL Piekļuves punktus (Access Point). E-rēķinu operatori, kas nodrošina PEPPOL piekļuves punkta pakalpojumus, izmantojot speciālu e-adreses slēgumu, novirzīs e-rēķinu noteiktam e-adreses adresātam (iestādei).

1.3 Integrācijas ar e-adreses IS ieviešanas izmaksas

E-adreses IS izmantošana valsts iestādēm ir bezmaksas, taču sistēmas uzturētājs par integrāciju ar e-adrešu IS var prasīt kādu samaksu. Nepieciešams vērsties pie sistēmas uzturētāja, lai noskaidrotu šīs izmaksas.

E-adreses sekmīgai ieviešanai ieteicams izmantot "Vadlīnijas oficiālās elektroniskās adreses (e-adreses) ieviešanai"¹.

E-adreses tiesiskais pamatojums

- Oficiālās elektroniskās adreses likums
- Ministru kabineta 2017.gada 12.septembra noteikumi Nr.546 "Oficiālās elektroniskās adreses informācijas sistēmas noteikumi"

1.4 Pieejamie resursi

E-adreses tehniskā dokumentācija un Tildes izstrādātais API ir pieejams Valsts informācijas sistēmu savietotajā Vietnē: <https://viss.gov.lv/lv/Informacijai/Dokumentacija/Vadlinijas/e-adrese> (turpmāk - Vietne)

1.5 E-rēķinu integrācijas nianse

E-rēķinu atbilstības pārbaude e-rēķinu standartam:

- **nenotiek e-adreses IS.** E-adreses IS ir tikai transporta kanāls, pa kuru var nosūtīt un saņemt e-rēķinus. E-rēķinu atbilstības pārbaudi veic sūtītājs un saņēmējs pats, piemēram, izmantojot Tildes izstrādāto API.
- **notiek Latvija.lv.** Saņemot uz Latvija.lv vai sūtot e-rēķinu no Latvija.lv, validācija notiek automātiski. Tādēļ, ja iestāde sūta e-rēķinu privātpersonām, kuras izmanto Latvija.lv piekļuvi e-adreses kontam, **ir jāveic e-rēķinu validācija iestādes pusē** pirms tie tiek nosūtīti privātpersonām, jo Latvija.lv standartam neatbilstoši e-rēķini netiks piegādāti adresātam un tiks noraidīti.

No Latvija.lv nosūtīts e-rēķina ziņojums saturēs gan tehnisko formātu (XML), gan cilvēkam lasāmu formātu (PDF), tādēļ iestādēm, kurām nav nepieciešams kāds no minētajiem formātiem, jāparedz nevajadzīgā formāta apstrāde (piemēram, atmešana).

¹ Publicētas VARAM tīmekļvietnē: http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/e_parv/e_adrese/

2 E-RĒĶINU PIESLĒGŠANAS UN IZMANTOŠANAS VEIDI

E-adreses IS ir ieviests jauns ziņojuma veids “e-rēķins”, kuru var atpazīt pēc noteiktas pazīmes, kā arī ir ieviesta iespēja norādīt, vai konkrētais iestādes pieslēgums e-adreses IS drīkst saņemt tikai rēķinus vai arī standarta e-adreses ziņojumus. Pateicoties šīm izmaiņām, ir vairākas iespējas, kā iestādes var nodrošināt e-rēķinu apriti, izmantojot e-adreses IS pieslēgumu. Zemāk ir aprakstīti iespējamie pieslēgšanas veidi un to atšķirības.

2.1 Galvenā adresāta pieslēgums

E-rēķinu aprītei iestāde var izmantot galveno adresātu (_DEFAULT@[Uzņēmumu reģistra piešķirtais iestādes reģistrācijas numurs]) un jau reģistrēto pieslēgumu, kas līdz šim ir nodrošinājis e-adreses ziņojumu saņemšanu un nosūtīšanu. Lai izmantotu šo iespēju, iestādei ir jānodrošina:

- Ka iestādes izmantotā sistēma (piemēram, DVS) prot saņemt e-rēķinus un tos apstrādāt
- Ja ir plānots, ka visu ziņojumu šķirošanu nodrošina viena sistēma, bet e-rēķini ir jānodod citai iestādes sistēmai (piemēram, grāmatvedības sistēmai), ir jāparedz šādas funkcionalitātes izveide vai pieejamība iestādes sistēmās (iespējams ir jākonsultējas ar saviem sistēmu uzturētājiem)
- Ka iestādē ir atrunāts, kā darbinieki šos rēķinus, kuri nonāk iestādes sistēmā kopā ar pārējiem e-adreses ziņojumiem, apstrādā:
 - vai tos apstrādā tie paši darbinieki (lietveži)
 - kam tie tiek nodoti
 - vai tie tiek manuāli pārlikti citā sistēmā tālākai apstrādei (vai tas būs ērti)
- Ka iestādē izejošie rēķini tiek gatavoti atbilstoši e-rēķina standartam un validēti pirms nosūtīšanas e-adreses IS, izmantojot tam speciāli paredzētu saskarni – piemēram, Tildes API.

leguvumi

- Nav jāveido jauns pieslēgums (pieteikuma veidlapa, sertifikāti u.c. tehniskie darbi)
- Visu veidu ienākošā korespondence vienuviet – var apstrādāt tie paši darbinieki, izskatītāji var izmantot to pašu sistēmu, nav jāmeklē citā sistēmā.

Trūkumi

- E-rēķinu apstrādi nevar veikt automatizēti, ja sistēmā nav tam speciāli paredzēta funkcionalitāte²
- E-rēķinu apstrādē ir daudz manuālu darbību, tajā skaitā pārvešana uz e-rēķinu apstrādes sistēmu (piemēram, grāmatvedības), kas nozīmē, ka var būt cilvēciskas kļūdas un lēnāka to apstrāde

E-rēķini ir mašīnlasāmi, kas nozīmē, ka sistēma tos saņemot var nolasīt un apstrādāt pilnībā automatiski līdz apmaksas solim. Tādēļ tiek īpaši rekomendēts veikt tādu e-rēķinu integrāciju, kas veic e-rēķinu automatizētu apstrādi, ciktāl procesā tas ir iespējams.

Nemot vērā aprakstīto, galvenā pieslēguma izmantošana e-rēķinu aprītei ir piemērota nelielām iestādēm ar minimālu e-rēķinu aprīti, kurām ir pieņemami veikt to manuālu apstrādi. Iestādēm, kas vēlas izmantot šo veidu, jāvērtē arī, kā organizēt e-rēķinu apstrādi, ja to iestādē veic ārpalpojums.

Iestādes izmantotajā sistēmā, piemēram DVS vai biznesa sistēmai, ir jāvar izveidot korektus e-rēķinus, atbilstoši e-rēķinu izveides standartiem un tehniskai specifikācijai, un tos nosūtīt, izmantojot speciālo dokumenta tipu – EINVOICE, kā arī sistēmai ir jāprot apstrādāt ziņojumi, kuros ir norādīts šis speciālais dokumentu tips.

2.2 Apakšadresāta pieslēgums

Apakšadresāta izveidei:

- Iestādes izmantotajam pieslēgumam ir jābūt piešķirtai vienību administrēšanas tiesībai (iestādes šo var precizēt pie VRAA vai šāda tiesība ir piešķirta);
- Nepieciešami ir pielāgojumi iestādes izmantotajā DVS, lai varētu izveidot apakšadresātus, jo VRAA neveic apakšadresātu izveidi;
- Apakšadresāta nosaukums var būt šāds: "E-RĒĶINI", bet iesakām iestādēm veidot apakšadresātu nosaukumu tā, lai citas iestādes noprot, ka e-rēķinu aprītei tiek plānots izmantot šo apakšadresātu;

Apakšadresāta tehniskai e-adresei ir spēkā vispārīgie e-adrešu sistēmas noteiktie ierobežojumi (piemēram, tehniskā e-adrese varētu būt šāda: EINVOICE_VRAA@90001733697).

E-rēķinu aprīti, izmantojot apakšadresātu, var veikt vairākos variantos:

- Veidot apakšadresātu priekš e-rēķinu saņemšanas/nosūtīšanas, kuram ir piesaistīts iestādes galvenais pieslēgums:

leguvumi

² var būt izņēmuma gadījumi, kurās dokumentu vadības un grāmatvedības vai līgumu apstrādes sistēmas funkcijas ir apvienotas vienā sistēmā

- Nav jāveido jauns pieslēgums (pieteikuma veidlapa, sertifikāti u.c. tehniskie darbi)
- Visu veidu ienākošā korespondence vienuviet DVS – var apstrādāt tie paši darbinieki, izskatītāji var izmantot to pašu sistēmu, nav jāmeklē citā sistēmā.

Trūkumi

Apakšadresāts varēs saņemt ne tikai e-rēķinus, bet arī citus dokumentus, kas apritināti, izmantojot e-adrešu IS, proti, iestādei ir jāparedz kā tiks apstrādi ziņojumi, kas nav e-rēķini - vai tie tiek noraidīti ar atbilstošu noraidīšanas iemeslu vai tiks pārsūtīti citam tās pašas iestādes adresātam caur e-adresi vai pa tiešo starp iestādes sistēmām

- Veidot apakšadresātu priekš e-rēķinu saņemšanas/nosūtīšanas, kuram ir piesaistīts savs pieslēgums

Šajā gadījumā e-rēķinu aprīte tiek plānota ārpus DVS kādā citā biznesa vai grāmatvedības sistēmā un iestāde neplāno veikt e-rēķinu pārsūtīšanu no DVS uz to:

Ieguvumi

- Iespēja pieslēgumam pievienot speciālu pazīmi, ka pieslēgums pieņem tikai e-rēķinus, tas nozīmē, ka citus e-adrešu ziņojumus šis apakšadresāts nepieņems un tie tiks noraidīti
- E-rēķinu aprīte tiek nodalīta atsevišķi no citu e-adrešu ziņojumu aprītes.

Trūkumi

- Ir jāveido jauns pieslēgums (pieteikuma veidlapa, sertifikāts u.c. tehniskie darbi)
- Biznesa vai grāmatvedības sistēmai ir jābūt integrētai ar e-adrešu IS, proti, iespējams būs jāveic ieguldījumi biznesa sistēmas pielāgošanai e-rēķinu saņemšanai un nosūtīšanai

Svarīgi: Šo specifisko tiesību “saņemt tikai e-rēķinus” var piešķirt tikai papildus pieslēgumam, kurš ir piesaistīts apakšadresātam, jo galvenajam adresātam ir jānodrošina visu e-adrešu ziņojumu saņemšana un izsūtīšana.

Svarīgi: Iestādei jāņem vērā, ka izveidojot šādu apakšadresātu, kas paredzēts e-rēķinu aprītei, joprojām var būt iespēja, ka e-rēķins tiek iesūtīts galvenajam adresātam kļūdas vai nezināšanas pēc, tāpēc ir svarīgi informēt arī e-rēķinu piegādātājus, uz kuru adresātu tad iestāde vēlas saņemt šo e-rēķinu.

2.3 PEPPOL piekļuves punktu un e-rēķinu operatoru pieslēgšana

Lai e-adresei varētu pieslēgt PEPPOL piekļuves punkta un/vai e-rēķinu operatora sistēmu, ir nepieciešams izveidot tādu pašu pieslēgumu kā aprakstīts šo vadlīniju 2.1.apakšpunktā. Lai šo pieslēgumu gan sistēmas, gan lietotāji varētu atšķirt no galvenā pieslēguma, tā nosaukumam ir jāatšķiras no galvenā nosaukuma. Šo nosaukumu e-rēķinu operators var izvēlēties (piemēram, "ES E-RĒĶINU APRITE (SIA Operators)").

Pieslēguma izveidošanai ir jāaizpilda, elektroniski jāparaksta un jānosūta pieteikums, kā arī jānoslēdz sadarbības līgums ar Valsts reģionālās attīstības aģentūru.

Savukārt, iestādēm, kurām būs nepieciešams nosūtīt e-rēķinus ārzemniekiem, būs nepieciešams noslēgt attiecīgu līgumu ar e-rēķinu operatoru. E-rēķinu operators, saņemot e-rēķinu pa šo pieslēgumu, nodos tālāk saņēmējam, izmantojot PEPPOL tīklu.

2.4 E-rēķinu aprīte e-adreses IS

E-rēķins ir strukturētā formā veidots xml fails, kurš tiks iekļauts e-adreses ziņojumā kā pielikums.

Nosūtot e-rēķinu, e-adreses ziņojums jāveido kā standarta e-adreses ziņojums, proti, ziņojuma aploksnē ir jāaizpilda obligātie metadati, lai ziņojums atbilstu aploksnis xml šablonam un izveidotais e-rēķina xml fails ir jāpievieno kā pielikums.

Veicot e-rēķinu aprīti e-adreses IS, ir jānorāda speciālais e-rēķinu dokumentu tips EINVOICE (aploksnis xml tas izskatīsies šādi <DocumentKindCode>EINVOICE</DocumentKindCode>).

3 E-RĒĶINU INTEGRĀCIJAS AKCEPTĒŠANA

3.1 Testa pieslēguma izveide un testēšana

Lai iestādes varētu pieslēgties pie e-adrešu IS un uzsākt testēšanu e-rēķinu ziņojumu nosūtīšanai, ir jāievēro pieslēgšanās procedūra, kas ir pieejama šeit: https://viss.gov.lv/lv/Informacijai/partneriem/Sadarbibas_proceduras/E-adrese .

Ja iestāde vēlas pieslēgties pie e-adreses IS testa vides vai reģistrēt papildus pieslēgumu testa vidē, ir nepieciešams aizpildīt un atsūtīt uz VRAA pieteikumu e-adreses integrētajiem testiem (pieejama [Vietnē](#)). Pieteikumu kopā ar sertifikāta pieprasījuma failu ir elektroniski jāparaksta un jānosūta uz pasts@vraa.gov.lv vai e-adresē, ja iestāde jau ir pieslēgta pie e-adrešu IS produkcijas vides.

3.2 Akcepttestēšanas scenāriji

Lai testēšanas procesu uzskatītu par veiksmīgu atkarībā no e-rēķinu aprites scenārija, ir jāveic pieteikšanās veidlapā norādītie testēšanas scenāriji. Testēšanu ir jāveic sadarbībā ar VRAA, vienojoties ar VRAA speciālistiem par testēšanas uzsākšanu.

3.3 Nodošana ekspluatācijā

Pēc veiksmīgu testu veikšanas testa vidē un, ja e-rēķinu aprites nodrošināšanai produkcijas vidē tiks reģistrēts jauns pieslēgums, iestādei ir jānosūta uz VRAA pieteikums par papildus pieslēguma reģistrēšanu. Pieteikums pieejams [Vietnē](#). Pieteikumu kopā ar sertifikāta pieprasījuma failu elektroniski jāparaksta un jānosūta uz VRAA.

Ja iestāde e-rēķinu apriti veiks, izmantojot galveno adresātu vai veidos jaunu apakšadresātu un izmantos jau esošo pieslēgumu, tad pieteikuma veidlapu nav nepieciešams nosūtīt.

4 E-RĒĶINU SŪTĪŠANAS PIEMĒRI

- Kārtība kādā privātpersona iesniedz e-rēķinu valsts iestādei, izmantojot e-adresi un portālu Latvija.lv

Pēc autentificēšanās portālā Latvija.lv, izvēlas rakstīt e-adreses ziņojumu, izvēlas izveidot e-rēķinu:

Kam:

Temats:

[Pievienot pielikumu](#) [?](#) [Izveidot e-rēķinu](#) [?](#)

Tiks atvērta e-rēķina pievienošanas forma, kurā ir jāaizpilda visi obligātie lauki. Jāsaglabā forma.

E-adreses ziņojumam tiks izveidoti 2 pielikumi:

Kam:

 VALSTS REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRA:Ē-RĒĶINI Dzēst

Temats:

[Rediģēt e-rēķinu](#) [?](#)

 e-rekins_1002819023.xml (5,08 KB)

 e-rekins_1002819024.pdf (29,06 KB)

Izvēlas e-adreses ziņojuma saņēmēju, norāda Tematu un aprakstu un nosūta ziņojumu. Valsts iestādēm var būt izveidots apakšadresāts, lai saņemtu un nosūtītu e-rēķinus. Privatpersonai ir jāsažinās ar e-rēķina saņēmēju un jāprecizē adresāts, uz kuru var sūtīt e-rēķinus.

Izveidojot e-rēķinu caur latvija.lv, tas tiek izveidots atbilstoši e-rēķinu standartam un satur obligātos laukus, lai rēķinu varētu uzskatīt par derīgu. Tiek izveidots xml fails mašīnapstrādei un pdf fails cilvēkam lasāmā formā.

Ja ir nepieciešams nosūtīt papildus arī pavadošo dokumentu, kas nav e-rēķins, tad šo dokumentu ir jānosūta atsevišķā e-adreses ziņojumā

- Kārtība kādā iesniedz e-rēķinu, izmantojot e-adresi un grāmatvedības sistēmu vai biznesa sistēmu/dokumentu vadības sistēmu Latvijas rezidentam

Juridiska persona vai valsts iestāde var sastādīt e-rēķinu un nosūtīt e-adresē, izmantojot arī grāmatvedības sistēmu (GS) vai biznesa sistēmu (BS)/dokumentu vadības sistēmu (DVS), bet šīm sistēmām ir jābūt integrētām ar e-adrešu informācijas sistēmu, proti, tām ir jāspēj sastādīt korekts e-adreses ziņojums.

Ja uzņēmējs vai valsts iestāde izmantos GS vai BS/DVS, lai nosūtītu e-adresē e-rēķinu, tad sastādot e-adreses ziņojumu, obligāti ir jānorāda e-rēķina ziņojuma tips "EINVOICE" (<DocumentKindCode>EINVOICE</DocumentKindCode>).

Nosūtot e-rēķinu, e-adreses ziņojums jāveido kā standarta e-adreses ziņojums, proti, ziņojuma aploksnē ir jāaizpilda obligātie metadati, lai ziņojums atbilstu aploksnē xml šablonam un izveidotais e-rēķina xml fails ir pievienots kā pielikums. Izveidotajam e-rēķina xml failam ir jāatbilst Ministru kabineta 2019. gada 9. aprīļa noteikumiem Nr. 154 "Piemērojamais elektroniskā rēķina standarts un tā pamatelementu izmantošanas specifikācija un aprites kārtība" un LVS EN 16931-1:2017 "Elektroniskie rēķini. 1.daļa. Elektronisko rēķinu pamatelementu semantisko datu modelis", un LVS CEN/TS 16931-2:2017 "Elektroniskie rēķini. 2.daļa: Standartam EN 16931-1 atbilstošo sintakšu saraksts" standartiem. Pirms e-rēķina nosūtīšanas, ir jāveic tā validācija, proti, vai ir aizpildīti visi obligātie lauku un tas ir atbilst standartam. E-adrešu informācijas sistēma neveic e-rēķina validāciju vai tas atbilst standartam. Kā viens no risinājumiem e-rēķinu validācijai var tikt izmantota izstrādātā Tildes API.

Valsts iestādēm vai juridiskām personām var būt izveidots specifisks e-adreses apakšadresāts, kurš saņems tikai e-rēķinus.

Valsts iestādēm vai juridiskām personām ir jāvienojas savā starpā ar e-rēķina saņēmēju par e-adreses adresātu, uz kuru ir jānosūta e-rēķini.

Kā e-adreses adresāts e-rēķina nosūtīšanai ir jānorāda attiecīgās iestādes/privātpersonas e-adrese vai tās apakšadresāts.

Ja ir nepieciešams nosūtīt papildus arī pavadošo dokumentu, kas nav e-rēķins, tad šo dokumentu ir jānosūta atsevišķā e-adreses ziņojumā

- Kārtība kādā valsts iestāde iesniedz e-rēķinu Latvijas nerezidentam e-adresē

Valsts iestādei, nosūtot e-rēķinu Latvijas nerezidentam, pašā e-rēķina xml ir jānorāda rēķina saņēmējs un jāaizpilda ir visi obligātie lauki, lai e-rēķins atbilstu e-rēķinu standartam.

Nosūtīt e-rēķinu e-adresē valsts iestādes var no sistēmas, kura ir integrēta ar e-adrešu informācijas sistēmu.

Sūtot e-rēķinu e-adresē kā e-adreses ziņojuma saņēmējs ir jāizvēlas PEPPOL piekļuves punkta sniedzējs, kas uz doto brīdi ir ES E-RĒĶINU APRITE (UNIFIEDPOST) (reģistrācijas numurs: 90000000000). PEPPOL piekļuves punkta sniedzējs, saņemto e-rēķinu e-adresē nosūtīs to tālāk PEPPOL tīklā, kas nodrošinās e-rēķina piegādi saņēmējam, izmantojot saņēmēja PEPPOL piekļuves punktu.

Valsts iestādei ir jāvienojas ar rēķina saņēmēju, ka rēķins tiks veidots kā e-rēķins un tiks izmantots PEPPOL piekļuves punkta sniedzējs e-rēķina nosūtīšanai.

- E-rēķina lauku apraksti un vērtību piemēri pieejami [šeit](#):

Piemērs aizpildītam e-rēķinam:

```
<Invoice xmlns:xsd="http://www.w3.org/2001/XMLSchema"
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
xmlns:cac="urn:oasis:names:specification:ubl:schema:xsd:CommonAggregateComponents-2"
xmlns:cbc="urn:oasis:names:specification:ubl:schema:xsd:CommonBasicComponents-2"
xmlns="urn:oasis:names:specification:ubl:schema:xsd:Invoice-2">
```

```
<cbc:UBLVersionID>2.0</cbc:UBLVersionID>
```

```
<cbc:CustomizationID>urn:cen.eu:en16931:2017#compliant#urn:fdc:peppol.eu:2017:poacc:
billing:3.0</cbc:CustomizationID>
```

```
<cbc:ProfileID>urn:fdc:peppol.eu:2017:poacc:billing:01:1.0</cbc:ProfileID>
```

```
<cbc:ID>NR 1</cbc:ID>
```

```
<cbc:CopyIndicator>>false</cbc:CopyIndicator>
```

```
<cbc:UUID>E88888BF-6762-4DE0-B877-D93EF7CA087B</cbc:UUID>
```

```
<cbc:IssueDate>2022-03-28</cbc:IssueDate>
```

```
<cbc:DueDate>2022-04-11</cbc:DueDate>
```

```
<cbc:InvoiceTypeCode>380</cbc:InvoiceTypeCode>
<cbc:Note>-</cbc:Note>
<cbc:DocumentCurrencyCode>EUR</cbc:DocumentCurrencyCode>
<cbc:BuyerReference>90001733697</cbc:BuyerReference>
<cac:AccountingSupplierParty>
  <cac:Party>
    <cbc:EndpointID schemeID="9939">LVxxxxxx-xxxxx</cbc:EndpointID>
    <cac:PartyIdentification>
      <cbc:ID>xxxxxx-xxxxx</cbc:ID>
    </cac:PartyIdentification>
    <cac:PartyName>
      <cbc:Name>Test Test</cbc:Name>
    </cac:PartyName>
    <cac:PostalAddress>
      <cac:AddressLine>
        <cbc:Line>Rīga</cbc:Line>
      </cac:AddressLine>
      <cac:Country>
        <cbc:IdentificationCode>LV</cbc:IdentificationCode>
      </cac:Country>
    </cac:PostalAddress>
    <cac:PartyTaxScheme>
      <cbc:RegistrationName>Test Test</cbc:RegistrationName>
      <cbc:CompanyID>LVxxxxxx-xxxxx</cbc:CompanyID>
      <cac:TaxScheme>
        <cbc:ID>VAT</cbc:ID>
      </cac:TaxScheme>
  </cac:Party>
</cac:AccountingSupplierParty>
```

```
</cac:PartyTaxScheme>
<cac:PartyLegalEntity>
  <cbc:RegistrationName>Test Test</cbc:RegistrationName>
  <cbc:CompanyID>xxxxxx-xxxx</cbc:CompanyID>
  <cac:RegistrationAddress>
    <cac:AddressLine>
      <cbc:Line>Rīga</cbc:Line>
    </cac:AddressLine>
    <cac:Country>
      <cbc:IdentificationCode>LV</cbc:IdentificationCode>
    </cac:Country>
  </cac:RegistrationAddress>
</cac:PartyLegalEntity>
</cac:Party>
</cac:AccountingSupplierParty>
<cac:AccountingCustomerParty>
  <cac:Party>
    <cbc:EndpointID schemeID="9939">LV90001733697</cbc:EndpointID>
    <cac:PartyIdentification>
      <cbc:ID>90001733697</cbc:ID>
    </cac:PartyIdentification>
    <cac:PartyName>
      <cbc:Name>VALSTS REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS AĢENTŪRA</cbc:Name>
    </cac:PartyName>
    <cac:PostalAddress>
      <cac:AddressLine>
        <cbc:Line>Rīga</cbc:Line>
```



```
</cac:AddressLine>
<cac:Country>
  <cbc:IdentificationCode>LV</cbc:IdentificationCode>
</cac:Country>
</cac:PostalAddress>
<cac:PartyTaxScheme>
  <cbc:RegistrationName>VALSTS          REĢIONĀLĀS          ATTĪSTĪBAS
AGENTŪRA</cbc:RegistrationName>
  <cbc:CompanyID>LV90001733697</cbc:CompanyID>
  <cac:TaxScheme>
    <cbc:ID>VAT</cbc:ID>
  </cac:TaxScheme>
</cac:PartyTaxScheme>
<cac:PartyLegalEntity>
  <cbc:RegistrationName>VALSTS          REĢIONĀLĀS          ATTĪSTĪBAS
AGENTŪRA</cbc:RegistrationName>
  <cbc:CompanyID>90001733697</cbc:CompanyID>
  <cac:RegistrationAddress>
    <cac:AddressLine>
      <cbc:Line>Rīga</cbc:Line>
    </cac:AddressLine>
    <cac:Country>
      <cbc:IdentificationCode>LV</cbc:IdentificationCode>
    </cac:Country>
  </cac:RegistrationAddress>
</cac:PartyLegalEntity>
</cac:Party>
</cac:AccountingCustomerParty>
```

```
<cac:PaymentMeans>
  <cbc:PaymentMeansCode>30</cbc:PaymentMeansCode>
  <cac:PayeeFinancialAccount>
    <cbc:ID>LV32TEST3434343</cbc:ID>
    <cac:FinancialInstitutionBranch>
      <cbc:ID>LV32TEST3434343</cbc:ID>
    </cac:FinancialInstitutionBranch>
  </cac:PayeeFinancialAccount>
  <cac:PaymentMandate>
    <cac:PayerFinancialAccount>
      <cbc:ID>LV32TEST3434343</cbc:ID>
      <cac:FinancialInstitutionBranch>
        <cbc:ID>LV32TEST3434343</cbc:ID>
      </cac:FinancialInstitutionBranch>
    </cac:PayerFinancialAccount>
  </cac:PaymentMandate>
</cac:PaymentMeans>
<cac:TaxTotal>
  <cbc:TaxAmount currencyID="EUR">0.63</cbc:TaxAmount>
  <cac:TaxSubtotal>
    <cbc:TaxableAmount currencyID="EUR">3</cbc:TaxableAmount>
    <cbc:TaxAmount currencyID="EUR">0.63</cbc:TaxAmount>
    <cbc:Percent>21</cbc:Percent>
    <cac:TaxCategory>
      <cbc:ID>S</cbc:ID>
      <cbc:Name>VAT 21%</cbc:Name>
      <cbc:Percent>21</cbc:Percent>
    </cac:TaxCategory>
  </cac:TaxSubtotal>
</cac:TaxTotal>
```

```
<cac:TaxScheme>
  <cbc:ID>VAT</cbc:ID>
</cac:TaxScheme>
</cac:TaxCategory>
</cac:TaxSubtotal>
</cac:TaxTotal>
<cac:LegalMonetaryTotal>
  <cbc:LineExtensionAmount currencyID="EUR">3</cbc:LineExtensionAmount>
  <cbc:TaxExclusiveAmount currencyID="EUR">3.00</cbc:TaxExclusiveAmount>
  <cbc:TaxInclusiveAmount currencyID="EUR">3.63</cbc:TaxInclusiveAmount>
  <cbc:PayableAmount currencyID="EUR">3.63</cbc:PayableAmount>
</cac:LegalMonetaryTotal>
<cac:InvoiceLine>
  <cbc:ID>1</cbc:ID>
  <cbc:InvoicedQuantity unitCode="KGM">1</cbc:InvoicedQuantity>
  <cbc:LineExtensionAmount currencyID="EUR">3</cbc:LineExtensionAmount>
<cac:Item>
  <cbc:Name>Prece</cbc:Name>
  <cac:ClassifiedTaxCategory>
    <cbc:ID>S</cbc:ID>
    <cbc:Percent>21</cbc:Percent>
    <cac:TaxScheme>
      <cbc:ID>VAT</cbc:ID>
    </cac:TaxScheme>
  </cac:ClassifiedTaxCategory>
</cac:Item>
<cac:Price>
```

```
<cbc:PriceAmount currencyID="EUR">3</cbc:PriceAmount>  
  
</cac:Price>  
  
</cac:InvoiceLine>  
  
</Invoice>
```

5 TEHNISKIE IEROBEŽOJUMI

E-rēķinu nosūtīšana, izmantojot e-adrešu sistēmu, neatšķiras no citu e-adrešu ziņojumu nosūtīšanas, proti, ir jāaizpilda ziņojuma aploksne ar noteiktajiem obligātajiem laukiem, lai ziņojums atbilstu e-adrešu IS ziņojuma aploksnas XML šablonam un tiktu uzskatīts par korektu e-adrešu ziņojumu.

Lai varētu identificēt e-adrešu informācijas sistēmā un arī valsts iestādes varētu atšķirt e-rēķinus no citiem dokumentiem, ziņojuma aploksnē tam paredzētajā vietā ir jānorāda dokumenta tips EINVOICE šādi: <DocumentKindCode>EINVOICE</DocumentKindCode>.

6 ATBALSTS IESTĀDĒM

Ja iestādēm ir nepieciešamas konsultācijas par tiesību veidlapu aizpildīšanu, par integrāciju ar e-adrešu sistēmu vai, lai veiktu integrācijas testus, iestādes sazinās ar VRAA, nosūtot jautājumus uz atbalsts@vraa.gov.lv

E-rēķinu operatori saziņu par tehniskiem un sadarbības jautājumiem var veikt, rakstot atbalsts@vraa.gov.lv

Savukārt, uzdot jautājumus un saņemt konsultācijas par Tildes API izmantošanu var, rakstot uz jumis@tilde.lv